

Fordelene ved EU-medlemskab måles ikke på et lands nettooverskud eller -underskud

HOVEDKONKLUSIONER

Medlemsstaternes nettooverskud eller -underskud over for EU ses af dettes driftsbudgetsaldoer (operating budgetary balances, OBB'er), og de viser ikke alle de økonomiske og ikkemonetære fordele, som opnås ved et EU-medlemskab. På mange politikområder med grænseoverskridende elementer og krav om en kritisk masse kan fælles tiltag på EU-plan føre til bedre resultater end fragmenterede nationale initiativer.

Adskillige undersøgelser viser, at det indre marked har skabt øget beskæftigelse og vækst. Virkningen af uddybningen af det indre marked siden 1990 er blevet kvantificeret til 3,6 mio. nye arbejdspladser. Dertil kommer, at EU's BNP ville være 8,7 % lavere, hvis der ikke havde været nogen integration på det indre marked. Den gennemsnitlige EU-borger tjener 840 EUR mere om året takket være det indre marked. Alle EU-borgere drager fordel af indkomststigninger takket være det indre marked, dog er disse virkninger større for vesteuropæere i absolutte tal. I forhold til BNP er gevinster og tab mere ensartede.

Ud over direkte stigninger i BNP, indkomst og beskæftigelse skaber EU en række mindre kvantificerbare, men utvivlsomt mere betydningsfulde fordele. Det indre marked – og EU som sådan – drejer sig ikke kun om erhvervslivet. Det fastsætter også regelsæt, der beskytter arbejdstagerne, forbrugerne og miljøet. For eksempel er forekomsten af luftforurenende stoffer faldet drastisk siden 1990, til dels takket være EU-lovgivning, der begrænser emission af sådanne stoffer.

Medlemsstaterne har adgang til systemer til udveksling af oplysninger, der understøtter håndteringen af grænseoverskridende problemer, f.eks. fødevarervarslinger, sundhedsfarer og retsforfølgning i straffesager. Takket være EU's markedsstyrke kan medlemsstaterne forhandle handelsaftaler, der fører til jobskabelse og vækst, og fremme EU's værdier om menneskerettigheder og miljøbeskyttelse. EU-rammen har historisk set været med til at fremme politisk stabilitet, internationale forbindelser og demokratiske og liberale værdier.

Fordelene ved EU-medlemskab ignoreres i forhandlingerne om EU's budget

Denne briefing giver et overblik over de monetære og ikkemonetære fordele, som kommer medlemsstaterne til gode takket være deres EU-medlemskab. **EU's politikker skaber omfattende politiske og økonomiske resultater på nationalt plan**, selv om de måske ikke afspejles i EU's budgetbevillinger. Navnlig tages der normalt ikke højde for disse fordele ved beregningen af medlemsstaternes driftsbudgetsaldoer, og de indgår derfor ikke i EU's budgetdrøftelser. Det altafgørende ved disse fordele er, at de opstår som følge af EU-medlemskab og ikke kan skabes andre steder (dvs. på nationalt plan). Deres unikke kendetegn – herunder det grænseoverskridende element, behovet for en kritisk masse og netværksbetingede eksterne virkninger – betyder, at de kun kan høstes på EU-plan.¹

Denne briefing er en ud af fire briefinger, hvis formål er at vise begrænsningerne ved at benytte driftsbudgetsaldoerne (OBB'erne) som en indikator, idet det resulterer i u hensigtsmæssige politiske forhandlinger om EU's budget. Disse ledsagende briefinger gør det bl.a. klart, at OBB'erne er en vildledende målestok at bruge, selv for en medlemsstats finanspolitiske fordele. I denne briefing fokuserer vi på de ikkebudgetmæssige fordele ved EU-medlemskabet, der ignoreres fuldstændig ved en snæversynet betragtning af en medlemsstats OBB.

Økonomiske fordele ved EU-medlemskab

Medlemsstaternes økonomier nyder godt af EU-medlemskabet. Det skyldes hovedsagelig det indre marked og den økonomiske integration, som fører til øget konkurrence, effektivitet og handel inden for EU. Tilsvarende stiller EU-medlemskabet landene forholdsvis bedre, når det drejer sig om international handel. Medlemsstaterne har nu adgang til globale markeder takket være handelsaftaler, der er forhandlet på EU-plan. Disse faktorer har en positiv indvirkning på beskæftigelse, vækst og vidensspredning, og dette tager beregninger af et lands driftsbudgetsaldo overhovedet ikke hensyn til.

Det indre marked og økonomisk integration

Det indre marked er et område uden grænser, hvor varer, kapital, personer og tjenesteydelser bevæger sig frit. Hvad der også er vigtigt er, at det giver mulighed for fri bevægelighed for og udveksling af data, viden og information. Det indre marked har til formål at øge konkurrence og handel, forbedre effektivitet og regulering, øge kvaliteten, mindske priser og tekniske hindringer og harmonisere nationale regler. **Ud over de klare økonomiske fordele ved reglerne for det indre marked fremmer de også forbruger- og miljøbeskyttelse, beskæftigelse samt sundheds- og arbejdsstandarder**, hvilket vil blive taget op senere i denne briefing.

Det er vigtigt at huske på, at det indre marked ikke er som enhver anden frihandelsaftale. Sidstnævnte fokuserer ofte på udvælgelse af sektorer og enkeltpersoner, mens førstnævnte har som iboende karaktertræk at være ikkediskriminerende og gælde for alle borgere og sektorer. I modsætning til frihandelsaftaler kan reglerne for det indre marked (f.eks. konkurrence- og statsstøttepolitik, gensidig anerkendelse) håndhæves af overnationale organer, navnlig Den Europæiske Unions Domstol, hvorved EU-retten har forrang for national lovgivning.

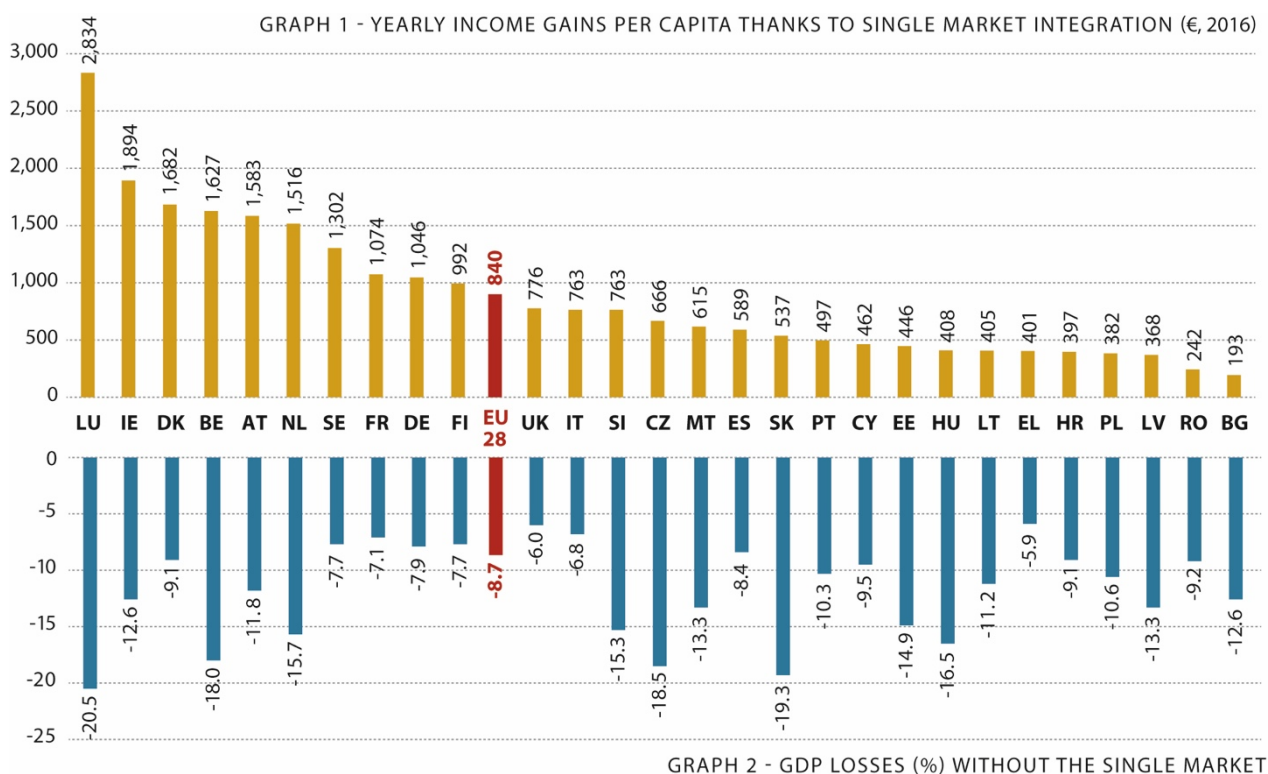
Kilder (henholdsvis): Højbjerg Brauer Schultz (2018), "[25 years of the European Single Market: Study funded by the Danish Business Authority \(Erhvervsstyrelsen\)](#)", København; Eurostat, "[Intra and Extra-EU trade by Member State and by product group, ext. to intratrd](#)" (tilgæet den 13. januar 2020); American Chamber of Commerce to the EU (Det amerikanske handelskammer i EU) (2017), "[The EU Single Market: Impact on Member States](#)", Bruxelles.

Oversættelse af centrale ord og begreber: 56 million jobs depend on intra EU trade = 56 millioner jobs er afhængige af handel i EU, Intra EU trade in goods: 1,910 bn 2002 = varehandel i EU: 1.910 billioner i 2002, 3.6 million new jobs created thanks to Single Market deepening between 1990 and 2015 = 3,6 millioner nye jobs blev skabt som resultat af udvidelse af det indre marked mellem 1990 og 2015.

Ved at mindske handelshindringer, støtte konkurrencen og sænke priserne **bidrager det indre marked til at øge handelsstrømme, BNP og beskæftigelsen.** I 1988 blev det i Cecchini-rapporten – der var et meget indflydelsesrigt bidrag til forberedelsen af fuldførelsen af det indre marked i 1993 – vurderet, at de økonomiske gevinster ved det indre marked beløb sig til 200 mia. målt i ECU, den europæiske valutaenhed.² Selv om det er vanskeligt at give en præcis vurdering af den vækst, der er direkte knyttet til det indre marked, er det klart, at EU's økonomiske integration er delvis ansvarlig for den enormestigning i handelen inden for EU og den dermed forbundne vækst og beskæftigelse. Eksempelvis tyder de seneste empiriske undersøgelser på, at **handelen med varer og tjenesteydelser er steget med henholdsvis 109 % og 58 % takket være det indre marked.**³ Dertil kommer, at **EU's BNP ville være 8,7 % lavere, hvis der ikke havde været nogen integration på det indre marked** (se figur 1).

Alle lande drager fordel af integrationen på det indre marked. Graf 1 i Figur 1 viser, hvor stort et beløb borgerne får ekstra i velfærd hvert år (i 2016-priser).⁴ Det er forholdsvis klart, at vesteuropæere har flere fordele i absolutte tal hvad angår velfærd end europæere i de sydlige og østlige lande. Omvendt viser graf 2 den relative effekt, og hvor meget mindre det nationale BNP ville være, hvis told og ikketoldmæssige hindringer, der er blevet fjernet af det indre marked, blev genindført.⁵ Det geografiske billede er mere nuanceret, da landene med de største beregnede tab er Luxembourg, Slovakiet, Tjekkiet, Belgien, Ungarn og Nederlandene.

Figur 1: Økonomiske fordele ved det indre marked

Oversættelse af centrale ord og begreber: Graph 1 – yearly income gains per capita thanks to single market integration = Graf 1 – årligt indkomststigning pr. indbygger som følge af det indre marked, Graph 2 – GDP losses (%) without the single market = Graf 2 – BNP fald (%) uden det indre marked.

Kilder (henholdsvis): Mion, Giordano og Dominic Ponattu (2019), "[Estimating economic benefits of the Single Market for European countries and regions](#)", Bertelsmann Stiftung; Jan in 't Veld (2019), "[Quantifying the Economic Effects of the Single Market in a Structural Macromodel](#)", Bruxelles, Europa-Kommissionen.

Det indre markeds relevans for international handel uden for EU

Det indre markeds eksistens er af afgørende betydning, når der forhandles handelsaftaler med tredjelande. **Medlemsstaterne alene vil formentlig ikke kunne indgå handelsaftaler med samme succes som EU kan.** For det første er tredjelande interesserede i at få adgang til et af verdens største eksportmarkeder. For det andet har EU den kritiske masse, der skal til for at indtage en magtposition i handelsforhandlinger, hvilket medlemsstaterne hver især ikke har. Denne magt gør det muligt for EU at fastsætte høje standarder over for handelspartnere inden for strategiske, ikkeøkonomiske områder såsom beskyttelse af menneskerettigheder og miljø (behandles yderligere nedenfor). **EU har i øjeblikket 42 handelsaftaler med 73 tredjelande.**⁶

Handelsaftaler er af central betydning for EU's økonomi. **Lande, som EU har præferenceordninger med, tegner sig for den største andel af EU's eksport og import af varer** (henholdsvis 33 % og 29 % i 2018).⁷ Handelsaftaler forventes at få en positiv, langsigtet indvirkning på beskæftigelsen og væksten i EU. Muligheden for lettere at kunne eksportere til større markeder øger efterspørgslen efter varer og tjenesteydelser fra EU's eksportvirksomheder og andre, der indgår i deres forsyningskæder på det indre marked, hvilket fører til flere beskæftigelsesmuligheder i EU. Det anslås, at **36 mio. arbejdspladser var afhængige af eksport til lande uden for EU i 2017**.⁸

Takket være det indre marked kan EU tiltrække store udenlandske direkte investeringer. Udenlandske virksomheder, der opererer i EU, har positive afsmittende virkninger, herunder jobskabelse, teknologioverførsel, nye færdigheder og knowhow. Tilsvarende har EU-virksomheder gennem handelsaftaler adgang til yderligere markeder for investering og etablering af aktiviteter i udlandet.

Ikkemonetære fordele ved EU-medlemskab

Ved beregning af medlemsstaternes OBB'er tages der ikke hensyn til de fordele, som ikke kan gøres op kvantitativt og kun kan påskønnes kvalitativt. Ikke desto mindre er de nu som før af største betydning for borgerne og landene: De spænder lige fra **fordele, der kan mærkes i dagligdagen** (f.eks. borgernes frie bevægelighed i forbindelse med valg af bopælsland, fødevarerikkerhed) **til generelle principper** (f.eks. demokrati, fred, sikkerhed). Disse politikker giver store politiske og økonomiske afkast, men modtager kun en relativt lille andel af EU's udgiftsbudget. Derfor kan indikatorer, der er baseret på budgetbetalinger, såsom driftsbudgetsaldoerne i sagens natur ikke tage højde for disse fordele ved EU-medlemskabet.

Beskyttelse af den enkelte borger

1. Arbejdstagerbeskyttelse

Eftersom borgerne kan arbejde i forskellige medlemsstater gennem hele deres liv, skal deres socialsikringsrettigheder beskyttes af et fælles system. EU har ingen indflydelse på de nationale sociale sikringssystemers funktionsmåde, men sikrer alligevel, at der **ikke sker forskelsbehandling af EU-borgere med en anden nationalitet og af eksport af ydelser**.

EU har fastsat minimumsstandarder for arbejdsvilkår ved lov. Eksempelvis har EU med direktiv 2003/88/EF om arbejdstid fastsat **fælles normer for beskyttelse af arbejdstagere**, herunder en maksimal ugentlig arbejdstid på 48 timer, fire ugers årlig betalt ferie, ret til pauser i arbejdstiden samt regler for natarbejde. Tilsvarende er der med det europæiske rammedirektiv 89/391/EØF om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen fastsat generelle principper vedrørende minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed, og det har dannet grundlag for andre direktiver, hvormed der er fastsat minimumsforpligtelser for arbejdstagere og arbejdsgivere (f.eks. beskyttelse mod udsættelse for kræftfremkaldende stoffer på arbejdspladsen).

JOBBS DEPENDENT ON EU EXPORTS TO THE REST OF THE WORLD:

7.9 million people employed in foreign companies in the EU

14 million people worldwide employed in affiliates of EU companies

FOREIGN DIRECT INVESTMENT STOCKS 2017:

Kilder: Kilder (henholdsvis): Arto, Inaki; José M. Rueda-Cantuche; Ignacio Cazarro; Antonio F. Amoresk; Erik Dietzenbacher; M. Victoria Román og Zornitsa Kutlina-Dimitrova (2018), "[EU exports to the world: effects on employment](#)", JRC113071, Bruxelles, Europa-Kommissionen. Cernat, Lucian (2019, ed.), "[TRADE FOR YOU TOO: Why is trade more important than you think?](#)", Issue 1, Europa-Kommissionen. Europa-Kommissionen, "[Trade > Policy > Accessing markets > Investment](#)" (tilgået den 13. januar 2020).

2. Ligestilling

Ligestilling mellem kønnene og bekæmpelse af kønsbaseret forskelsbehandling er værdier, der er nedfældet i traktaterne.⁹ Der er ganske vist behov for flere fremskridt, men EU's lovgivning har allerede taget betydelige skridt i den rigtige retning i de seneste årtier. For eksempel:

- Rådets direktiv 79/7/EØF indeholder bestemmelser om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring, herunder i tilfælde af invaliditet, sygdom, arbejdsløshed og alderdom.
- Rådets direktiv 92/85/EØF indeholder bestemmelser om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af sikkerheden og sundheden under arbejdet for arbejdstagere, som er gravide, som lige har født, eller som ammer.
- Rådets direktiv 2004/113/EF indeholder bestemmelser om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser (f.eks. bør omkostninger i forbindelse med graviditet ikke indgå i beregningen af forsikringspræmier).
- Direktiv 2006/54/EF sikrer ligebehandling med hensyn til adgang til beskæftigelse, forfremmelse og arbejdsvilkår og lovfæster princippet om lige løn for lige arbejde.
- I Rådets direktiv 2010/18/EU er der fastsat en minimumsperiode for forældreorlov på fire måneder.

3. Forbrugerbeskyttelse

EU-lovgivningen har indført rettigheder for forbrugerne, standarder for produkter og information samt processer til håndtering af risici. **I betragtning af økonomiens grænseoverskridende karakter er det yderst vigtigt, at disse rettigheder og regler er fælles for hele EU** for at undgå gråzoner som følge af forskellig national lovgivning. Følgende eksempler viser fordele, der tilskrives EU's forbrugerbeskyttelse:

- Passagerer i forskellige former for transport har rettigheder, når det drejer sig om oplysninger i realtid og erstatning ved aflysninger og/eller forsinkelser.
- Forbrugerne kan altid returnere et onlinekøb inden for 14 dage og få pengene tilbage.
- Borgerne må ikke afkræves roamingtakster for opkald, SMS'er og data, når de befinder sig i andre medlemsstater.

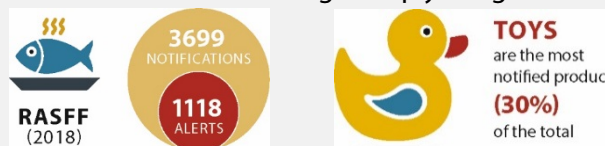
Fastlæggelse af standarder

I standarder fastsættes tekniske krav til produkter og tjenesteydelser. I Europa kan tre standardiseringsorganisationer ratificere en europæisk standard ved at samle relevante interessenter.

Rubrik 1. Fødevare- og produktsikkerhed

EU-dækkende systemer for informationsudveksling, produktsporing og udsendelse af produktadvarsler er af afgørende betydning for at sikre, at farlige fødevarer og produkter trækkes tilbage fra markedet.

- I det hurtige varslingsystem for fødevarer og foder (RASFF) udveksles hastigt oplysninger om fødevarerisici og farer mellem alle lande.
- Handelskontrol- og ekspertsystemet er et EU-program, der sporer alle flytninger af planter, frø, fødevarer og dyr (herunder importerede) i hele det indre marked og dermed gør det nemmere at udsende sikkerhedsadvarsler.
- Det hurtige varslingsystem for non-foodprodukter modtager oplysninger fra brugere om sundhedsfarer ved produkter, hvorefter det videregiver oplysningerne

Kilder: Den Europæiske Union (2019), "[RASFF Annual Report 2018](#)"; Europa-Kommissionen (2016), "[Safety Gate: just a click to keep away from dangerous products](#)".

Desuden anvendes ordet "standard" til at henvise til regler og love, der indfører væsentlige tekniske krav til virksomheder, som opererer på det indre marked. **Det, at flere (og potentielt modstridende) nationale standarder afløses af en fælles standard, skaber helt klart positive virkninger.** Med vedtagelse af en fælles standard får EU's virksomheder lettere adgang til et større marked. Det anslås, at standarderne har bidraget til BNP-væksten (f.eks. 0,8 % af den franske BNP-vækst mellem 1950 og 2007, 0,9 % af den tyske BNP-vækst mellem 1960 og 1996).¹⁰

EU-standarder har også en international dimension. Hvis en standard anvendes i vide kredse inden for EU, navnlig i sektorer, der er åbne for international handel og internationale aktører, har den potentiale til at blive taget op af tredjeparter og blive en global standard. I så fald opnår virksomhederne i EU en betydelig konkurrencefordel på grund af, at de er først med at overholde standarden og allerede har kendskab til den.

Rubrik 2. Databeskyttelse på vej til at blive en global standard

Den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR) styrker og beskytter brugernes rettighed til deres egne data og forbedrer håndhævelsen ved at gøre det muligt at straffe aktører, der ikke overholder reglerne. GDPR er et eksempel på, hvordan EU's regler i praksis bliver en standard. GDPR har en stærk international dimension, fordi den finder anvendelse på alle sager, der har med en EU-borger at gøre. På trods af de betydelige omkostninger ved at skulle overholde forordningen og den løbende debat om, hvordan den kan gøres mere omkostningseffektiv, har den potentiale til at blive modellen for global harmonisering af databeskyttelse. Det vil i så fald give den berørte arbejdsstyrke i EU og virksomheder, der allerede overholder forordningen, en klar konkurrencefordel. Brasilien, Californien og Australien er allerede i færd med at undersøge, hvordan de kan bringe deres egen databeskyttelseslovgivning i tråd med GDPR.

Fri bevægelighed

Fri bevægelighed giver en grundlæggende frihed til at vælge, hvor man vil være – hvilket er en værdi i sig selv – ud over de økonomiske fordele. Foruden besparelserne ved visumfri indrejse bringer arbejdstagernes og de studerendes frie bevægelighed fordele i form af **stærkelse af den menneskelige kapital, udveksling og formidling af viden og information og skabelse af grænseoverskridende netværk.** Til illustration af det enorme omfang af mobilitet blandt studerende og som en ikkemonetær indikator for de dermed forbundne fordele viser tabel 1 antallet af deltagere i Erasmus+ i udvalgte medlemsstater.¹¹ Når man tager befolkningens størrelse i betragtning, viser det sig, at nogle af landene har en større andel af udvekslingsstuderende og følgelig høster fordelene derved.

Tabel 1. Erasmus +, udveksling af studerende på videregående uddannelser (indkaldelse 2016)

	Udgående	Indkommende	Erasmus-deltagere i % af den nationale befolkning
Frankrig	43 905	28 722	0,108%
Tyskland	40 959	34 497	0,091%
Italien	35 666	26 294	0,103%
Polen	15 453	16 908	0,085%
Rumænien	7 202	3 541	0,055%
Grækenland	5 259	4 688	0,093%

Tredje kolonne viser summen af udgå-

Rubrik 3. Gensidig anerkendelse af uddannelsesmæssige kvalifikationer

EU har i høj grad fremmet arbejdsgæernes og de studerendes mobilitet ved at sikre, at uddannelsesmæssige kvalifikationer fra forskellige medlemsstater anerkendes gensidigt af universiteter og arbejdsgivere. Dette er muligt takket være Bologna-processen, der harmoniserede de videregående uddannelsers struktur og indførte det europæiske meritoverførsels- og meritakkumulerings-system.

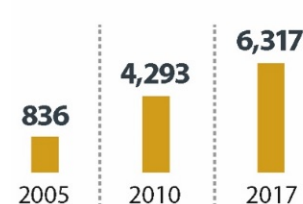
Kilder: Forfatterens beregninger baseret på Europa-Kommissionen (2019), "[Erasmus+ annual report 2017: Statistical annex](#)", Bruxelles, s. 32; Eurostat, "[Population on 1 January, Code: tps00001](#)" (tilgået den 13. januar 2020).

Der er imidlertid to sider af den frie bevægelighed. På den ene side giver den landene mulighed for at få adgang til den arbejdsstyrke, de har brug for, og arbejdstagerne for at vælge, hvor de vil bosætte sig. På den anden side kan dette føre til hjerneflugt der, hvor faglærte og ofte unge arbejdstagere forlader mindre dynamiske områder med færre jobmuligheder og lavere lønninger. Sideløbende hermed kan de mere dynamiske områder – der ofte ligger i nettobidraglandene – tiltrække yderligere arbejdskraft.

Sikkerhed

Transnationale trusler (f.eks. terrorisme, organiseret kriminalitet, menneskehandel, våben- og narkotikahandel, hvidvask af penge) **har skabt et behov for samarbejde inden for EU** og har presset EU til at udvikle fælles løsninger og regler. Ifølge artikel 83 i TEUF kan Europa-Parlamentet og Rådet "fastsætte minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor på områder med kriminalitet af særlig grov karakter, der har en grænseoverskridende dimension"¹², hvilket også omfatter de ovenfor nævnte. For eksempel er dette retsgrundlag blevet anvendt i Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA om bekæmpelse af terrorisme.

EXECUTED EUROPEAN ARREST WARRANTS

Kilde: *European e-Justice Portal*, "[Europæisk arrestordre](#)" (tilgået den 13. januar 2020).

Et eksempel på europæisk merværdi for den indre sikkerhed er den europæiske arrestordre, der gør det muligt for en medlemsstat at udstede en arrestordre, der er gyldig i hele EU. Som følge heraf kan en medlemsstat ikke nægte at udlevere deres borger til en anden medlemsstat. Dette instrument er nødvendigt i en grænseløs zone, hvor kriminelle let kan flytte til et andet land. Tilsvarende yder EU's Agentur for Rets håndhævelsessamarbejde (Europol) operationel støtte, analyse og ekspertise til medlemsstaterne og sikrer korrekt udveksling af oplysninger og data. Disse tjenester er af afgørende betydning for at kunne håndtere grænseoverskridende kriminalitet.

(Figuren viser antal gennemførte europæiske arrestordre).

International blød magt

EU's store markedsstyrke gør det muligt for EU at udøve betydelig international blød magt. For eksempel har EU medtaget kapitler om handel og bæredygtig udvikling i frihandelsaftalerne med Sydkorea, Canada og Japan. Disse kapitler indeholder bindende forpligtelser vedrørende arbejdstagerrettigheder og miljøbeskyttelse, der er nedfældet i internationale aftaler (f.eks. Den Internationale Arbejdsorganisations konventioner). For det andet har presudøvende økonomiske foranstaltninger (f.eks. sanktioner mod et tredjeland) større vægt og er mere effektive, når de vedtages af EU, end når de vedtages af nogle få medlemsstater.

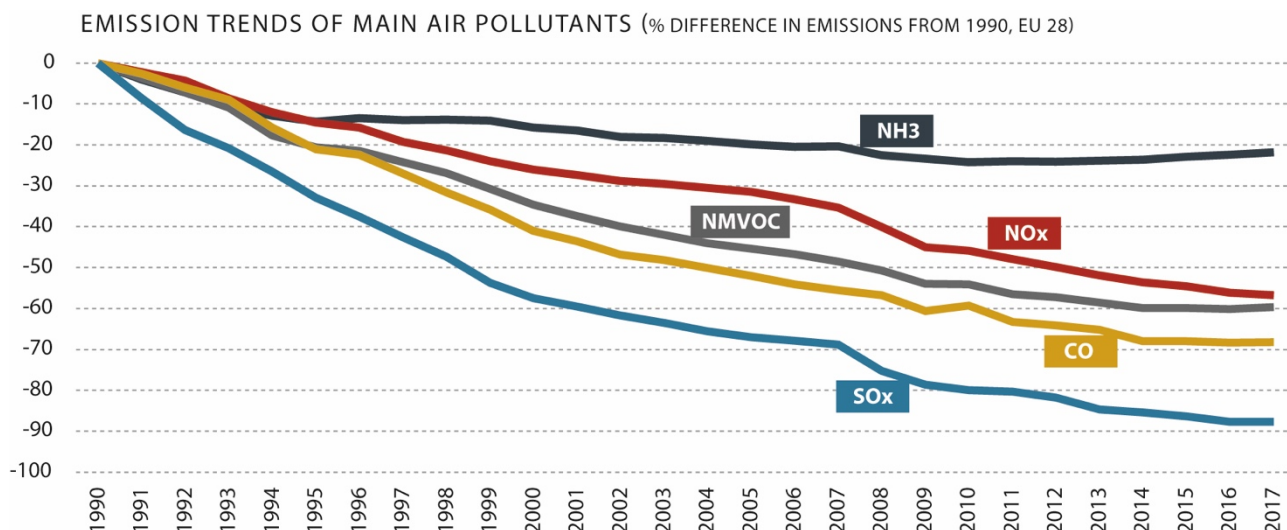
Inddragelse af EU's rammer og institutioner i internationale anliggender har ført til aftaler, som det ville være vanskeligere at opnå, hvis medlemsstaterne handlede alene. Det gælder f.eks. den fælles omfattende handlingsplan (JCPOA) eller "Iranaftalen", hvor EU's styrke til at få lande til at mødes og EU-organers direkte involvering har støttet de tre direkte involverede medlemsstater. Uanset de seneste vanskeligheder i forbindelse med gennemførelse af JCPOA skyldes det forhold, at JCPOA'en overhovedet kunne opnås, EU's handlekraft og vedholdenhed i tæt dialog med andre partnere. Tilsvarende er **Parisaftalen et eksempel på, hvordan medlemsstaterne drager fordel af EU-institutionernes og EU's klimadiplomatiske arbejde for at nå fælles mål på globalt plan.**

Den magt, der ligger i en samlet indsats, hjælper EU-landene med at nå deres respektive mål. Dette er fremgået tydeligt under brexitforhandlingerne, hvor Irlands store styrke i forhandlingerne sammenlignet med Det Forenede Kongeriges skyldes EU's støtte.

Miljøbeskyttelse

Beskyttelse af miljøet er et politikområde, hvor fordelene ved en fælles EU-indsats er åbenlyse i betragtning af dets grænseoverskridende karakter. **Vand- og luftforurening stopper ikke ved grænserne, og derfor er harmoniserede standarder og fælles regler til fordel for alle aktører** og forhindrer gratisteri. EU-direktiver om luftforurening går årtier tilbage i tiden: Rådets direktiv 88/609/EØF fastsætter grænser for emissioner af svovldioxid og nitrogenoxider. Som vist i figur 2 er emissionerne af disse og andre betydelige forurenende stoffer faldet drastisk siden 1990. **Medlemsstater, som ikke overholder forureningsgrænserne, risikerer traktatkrænkelserprocedurer og at blive retsforfulgt ved EU-Domstolen**, hvilket kan føre til økonomiske sanktioner. For nylig har Domstolen afsagt dom om, at Frankrig systematisk og vedvarende har overskredet årsgrenseværdien for nitrogendioxid siden 1. januar 2010.¹³ Selv om den teknologiske udvikling bidrager til omstilling til renere praksisser, er incitamentet i form af lovbestemte grænser for emissioner af stor betydning. Det, at der er indledt traktatkrænkelserprocedurer, viser, at det er uvist, om medlemsstaterne overhovedet ville have reduceret emissionen af luftforurenende stoffer drastisk, hvis ikke EU havde fastsat grænser ved lov. På samme måde udgør EU-lovgivning et stærkt incitament, og yder finansiel bistand, til at forbedre luftkvaliteten og styrke miljøinstitutionerne for lande, der ønsker at blive medlem af EU.

Figur 2. Forbedring af luftkvaliteten i EU

Oversættelse af centrale ord og begreber: Emission trends of main air pollutants (% difference in emissions from 1990, EU 28) = Udvikling i udledninger af væsentlige luftforurenende stoffer (% forskel i udledninger fra 1990, EU 28).

Kilde: Det Europæiske Miljøagentur, "[Air pollutant emissions data viewer \(Gothenburg Protocol, LRTAP Convention\) 1990-2017](#)" (tilgået den 13. januar 2020).

Fred

Det er en historisk kendsgerning, at gamle fjender som Tyskland og Frankrig med en lang fortid med bilaterale krige har lært at blive tætte partnere med omfattende forbindelser og at gennemføre fælles politikker inden for De Europæiske Fællesskabers og Den Europæiske Unions institutionelle rammer. Der hersker derfor ingen tvivl om, at EU sammen med andre overnationalt organisationer, der fremmer fred og sikkerhed (f.eks. Nato, FN, Europarådet) er én væsentlig forklaring på det enestående resultat med hensyn til fred, som er skabt på det europæiske kontinent siden 1945. Ud over skabelsen af fred har EU gjort det muligt for dets borgere at lære forskellige kulturer at kende og overvinde fordomme på et mere personligt plan. **Værdien af fred i Europa kan ikke gøres op i penge og tal, men er helt klart stadigvæk af fuldstændig afgørende betydning.**

Rubrik 4. Langfredsdaftalen (1998)

EU har faciliteret samarbejde og udvikling på tværs af de to sider af den nordiske grænse. EU-medlemsskabet skabte betingelserne for oprettelsen og gennemførelsen af den åbne grænse i Irland. For det første betød det indre marked en effektiv afslutning af grænsekontrol. For det andet mødtes UK's og Irlands ledere som ligestillede inden for EU's mellemstatslige rammer, hvilket fremmede tillid. For det tredje har EU investeret kraftigt i grænseoverskridende infrastruktur og samarbejde.

Kilde: Phinnemore, David and Katy Hayward (2017), "[UK Withdrawal \('Brexit'\) and the Good Friday Agreement](#)", PE 596.826, Bruxelles, Europa-Parlamentet.

Af disse og andre årsager fik EU Nobels Fredspris i 2012.

"Unionen og dens forgængere har i over seks årtier bidraget til fremme af fred og forsoning, demokrati og menneskerettigheder i Europa. [...] I dag er krig mellem Tyskland og Frankrig utænkelig. [...] Opdelingen mellem Øst og Vest er stort set bragt til ophør. Demokratiet er blevet styrket. Mange etnisk-baserede nationale konflikter er blevet løst. [...] Den stabiliserende rolle, som EU har spillet, har bidraget til at omdanne det meste af Europa fra et kontinent med krig til et kontinent med fred."

- Den norske Nobelkomité¹⁴

Demokrati og retsstatsprincippet

EU-retten og de dertil hørende organer udgør et ekstra niveau i den gensidige kontrol i forhold til de nationale regeringer med hensyn til værdier og liberale demokratiske standarder. **I tilfælde af mangler på nationalt plan sikrer EU borgerne en yderligere beskyttelse af deres rettigheder.** Navnlig er der i artikel 7 i TEU foreskrevet nogle mekanismer for EU i tilfælde af, at en medlemsstat krænker EU's værdier, herunder demokrati, retsstatsprincippet og menneskerettigheder. Processen kan føre til suspension af et lands medlemskabsbaserede rettigheder, herunder stemmeret. Imidlertid er proceduren notorisk ude af stand til at straffe mere end én medlemsstat, eftersom en beslutning herom skal træffes med enstemmighed i Det Europæiske Råd.

Udsigten til EU-medlemskab er et meget stærkt incitament til at gennemføre reformer. For at opfylde tiltrædelsesbetingelserne skal et kandidatland have demokratiske institutioner og respektere retsstatsprincippet og menneskerettighederne. I Grækenland Portugal og Spanien efter diktaturet var udsigten til et EU-medlemskab en vigtig drivkraft bag styrkelsen af deres demokratiske institutioner. I dag bygger demokratiske reformer og respekt for retsstatsprincippet i det vestlige Balkan på førtiltrædelseskriterierne og støtte fra EU. Disse incitamenter er ganske vist meget stærke for kandidatlande, men de kan blive mindre effektive, når et land først er blevet medlem.

Selv om den seneste udvikling i nogle medlemsstater har vist, at EU-apparatets muligheder for at beskytte demokrati og retsstatsprincippet kan være begrænsede, kan man antage, at hvis disse lande ikke havde været i EU, ville deres demokratiske situation have været endnu værre.

Konklusion

Denne briefing har fremlagt en ikkeudtømmende liste over, hvordan EU-medlemskab skaber fordele for medlemsstaterne, navnlig på politikområder, hvor det at handle alene ville føre til ringere resultater. Alle disse fordele fremgår ikke af driftsbudgetsaldoerne (nettooverskud/-underskud). **Set fra det enormt snævre perspektiv, som medlemsstaternes driftsbudgetsaldoer er, vil den eneste fordel ved EU-medlemskabet være de penge, der flyder tilbage til en medlemsstat.** En sådan indikator kan kun give en forvrænget karikatur af en ægte cost benefit-analyse af et EU-medlemskab. Fordi forhandlingerne om den næste flerårige finansielle ramme tillægger et så dårligt kompas (læs driftsbudgetsaldoerne) en enorm vægt, vil de deraf følgende beslutninger gå imod, hvad der er i de europæiske borgeres interesse, og negligere de politikområder, der typisk modtager meget få midler fra det fælles udgiftsbudget, men som har et betydeligt potentiale til at skabe en europæisk merværdi.

- ¹ Zuleeg, Fabian (2009), "[The Rationale for EU Action: What are European Public Goods?](#)", Kontoret for Europapolitisk Rådgivning.
- ² Cecchini, Paolo; Michael Catinat og Alex Jacquemin (1988), *The European Challenge 1992: The benefits of a Single Market*, Surrey: Gower Publishing.
- ³ Mayer, Thierry; Vincent Vicard og Soldedad Zignago (2018), "[The Cost of Non-Europe, Revisited](#)", Paris: Centre d'Études Prospectives et d'Intations Internationales.
- ⁴ Den model, der anvendes af forfatterne, er "gravitetsmodellen", som antager, at handelsvolumen stiger i takt med eksport- og importlandenes størrelse og mindskes i takt med, at afstanden mellem landene øges. Mion og Pontau tager udgangspunkt i et kontrafaktisk scenarie, der er kendetegnet ved, at det indre marked er fjernet, og får den boostende effekt fra det indre marked på flere variabler: produktivitet, velfærd (indkomst) og fortjenstmarginer. Mion, Giordano og Dominic Ponattu (2019), "[Estimating economic benefits of the Single Market for European countries and regions](#)", Bertelsmann Stiftung.
- ⁵ Den model, der anvendes af forfatterne, er "QUEST-modellen", som er den globale makroøkonomiske model, der er udviklet til analyse af og forskning i makroøkonomiske politikker. Mayer, VICARD og Zigno anvender en gravitetsmodel, der fører til mere forsigtige skøn over tab af BNP som følge af fjernelse af det indre marked. Deres skønnede tab for EU28 varierer fra 4,4 % til 5,5 %. Se Mayer, Vicard og Zignago (2018), op.cit.
- ⁶ Europa-Kommissionen, "[Trade: EU-Singapore agreement to enter into force on 21 November 2019](#)", 8. november 2019a.
- ⁷ Europa-Kommissionen (2019b), "[Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on Implementation of EU Free Trade Agreements: 1 January 2018 – 31 December 2018](#)".
- ⁸ Arto, Inaki; José M. Rueda-Cantuche; Ignacio Cazcarro; Antonio F. Amoresk; Erik Dietzenbacher; M. Victoria Román og Zornitsa Kutlina-Dimitrova (2018), "[EU exports to the world: effects on employment](#)", JRC113071, Bruxelles, Europa-Kommissionen.
- ⁹ Artikel 19 i TEUF gør det muligt at vedtage lovgivning til bekæmpelse af forskelsbehandling på mange områder, herunder på grund af køn. Ligeløn er traktatfæstet i artikel 157 i TEUF.
- ¹⁰ Blind, Knut; Andre Jungmittag og Axel Mangelsdorf (2011), "[The Economic Benefits of Standardization: An update of the study carried out by DIN in 2000](#)", Berlin: DIN Deutsches Institut für Normung (tysk standardiseringsinstitut).
- ¹¹ Udvælgelsen af medlemsstaterne afspejler instrukserne i mandatet til denne briefing.
- ¹² European Union (20123), "[Konsolideret udgave af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde](#)", Art.83, stk. 1.
- ¹³ Den Europæiske Unions Domstol, [pressemeldelse nr. 132/19](#) af 24. oktober 2019, s. 1.
- ¹⁴ Den norske Nobelkomité, "[The Nobel Peace Prize for 2012](#)", 12. oktober 2012.

Ansvarsfraskrivelse og ophavsret. De synspunkter, der gives udtryk for i dette dokument, er udelukkende forfatterens ansvar og afspejler ikke nødvendigvis Europa-Parlamentets officielle holdning. Eftertryk og oversættelse til ikkekommercielle formål er tilladt, forudsat at kilden angives, og Europa-Parlamentet underrettes på forhånd og tilsendes et eksemplar. © Den Europæiske Union, 2020.

Ansvarlig administrator: Alexandre MATHIS

Kontakt: Poldep-Budg@ep.europa.eu

Dette dokument er tilgængeligt på internettet på: www.europarl.europa.eu/supporting-analyses